

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารสำหรับผู้สอนอิสลามศึกษาของสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ครั้งนี้ดำเนินการโดยใช้กรอบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 2 จัดทำหลักสูตรฉบับร่าง

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินผลหลักสูตร (ฉบับร่าง)

ขั้นตอนที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินคุณภาพของหลักสูตร

ในการดำเนินการวิจัย ขั้นการพัฒนาหลักสูตรเสริม คือ ขั้นตอนที่ 1 ถึง ขั้นตอนที่ 4 และขั้นการหาคุณภาพของหลักสูตรเสริม คือ ขั้นตอนที่ 5 โดยแต่ละขั้นตอนผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาหลักสูตร

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาหลักสูตรแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 ขั้น คือ

1.1 การศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร ทฤษฎี แนวความคิด ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปัญหาและข้อเสนอแนะจากการจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต หรือหลักสูตรอื่นๆที่เกี่ยวข้องจากสถาบันการศึกษาทั้งภายในและภายนอก

จุดประสงค์

เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารสำหรับผู้สอนอิสลามศึกษา

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านศาสนา ผู้บริหารสถานศึกษาสอนศาสนา ครูผู้สอนนักศึกษาและนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัย นราธิวาสราชนครินทร์

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู สมรรถนะครูของคุรุสภา พระราชบัญญัติการศึกษา 2542 ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม 2545 ศึกษา เอกสารการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัย นราธิวาสราชนครินทร์ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การวิเคราะห์หลักสูตร หลักสูตรเสริม ตำราตรวจสอบความต้องการพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษา แนวคิด และทฤษฎีการสอนและการประเมินทักษะภาษาไทยในการสื่อสาร ศึกษาขอบข่ายเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน หลักสูตรเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้สอนอิสลามศึกษา ปัญหา การใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร นำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรเสริมให้ สอดคล้องกับหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู สำหรับผู้สอนอิสลามศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะจากการจัดหลักสูตร ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู สำหรับครูผู้สอนอิสลามศึกษา ของมหาวิทยาลัยนราธิวาส ราชนครินทร์ ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์หาค่า ร้อยละ

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่าปัญหาที่สำคัญที่ได้จากครูผู้สอนนักศึกษา คือ ปัญหาที่เกิดจาก การไม่สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร เนื่องจากร้อยละ 100 ของครูผู้สอนนักศึกษาใช้ภาษาไทย ในการสื่อสารและการสอน แต่ผู้เรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 80 ไม่สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารจึง ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้และความเข้าใจ สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาแนวใหม่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ รูปแบบการเรียนการสอนต้องหลากหลาย การจัดการเรียนการสอนในแต่ละ รายวิชาจึงเน้นการคิด การพูดแสดงความคิดเห็น การฟังและการคิดวิเคราะห์ การนำเสนอโดย การพูด การอ่าน และการเขียนสรุปประเด็นสำคัญ จึงทำให้เป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญในการจัด การเรียนการสอน ซึ่งในปัจจุบันเน้นการสอนภาษาไทยในฐานะเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้

มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้ที่ได้มาเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ในวิชาการต่างๆที่สนใจ

ผลจากการศึกษา และวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของ ความหมายการพัฒนาหลักสูตร จากแนวคิดของนักการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ สามารถสรุปความหมายได้ว่าการพัฒนาหลักสูตร หมายถึงกระบวนการของการสร้างหลักสูตร อาจจะเป็นการพัฒนาหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น ให้สมบูรณ์ หรือเป็นการสร้างหลักสูตรใหม่ ที่ไม่มีพื้นฐานของหลักสูตรเดิม โดยมีขั้นตอนที่สำคัญของการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกัน ได้แก่ การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การพัฒนาโครงสร้างหลักสูตร การนำหลักสูตรไปทดลองใช้ และการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร จากการศึกษาแนวคิด และทฤษฎีการสอนและการประเมิน ทักษะภาษาไทยในการสื่อสารประกอบกับการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิดของนักวิชาการสรุปได้ว่า หลักสูตรเสริมเป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นเพื่อเพิ่มเนื้อหาของการเรียนรู้ที่ไม่มีในหลักสูตรปกติ มีการ จัดเนื้อหาที่ขยายทั้งความกว้างและความลึกมากขึ้นกว่าหลักสูตรปกติ เป็นหลักสูตรที่เพิ่มทั้งความรู้ ทักษะและพัฒนาทักษะในการคิด สอดคล้องกับความต้องการ ความสามารถของผู้เรียน และสามารถบูรณาการไปสู่คุณค่า ความหมายที่สำคัญในการดำเนินชีวิตจริง โดยหลักสูตรเสริมจะมี ลักษณะที่สำคัญดังนี้

1. เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้เกิดรูปแบบที่หลากหลาย
2. เป็นการพัฒนาทักษะชีวิตทั้งในด้านการติดต่อสื่อสาร การตัดสินใจ การทำงาน เป็นทีม การเรียนรู้ตลอดชีวิตและการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อม
3. เป็นการพัฒนาคุณลักษณะทางคุณธรรม จริยธรรม
4. ออกแบบจากความต้องการขั้นพื้นฐานของผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้อง

แนวทางการบูรณาการ ผลจากการศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนปัจจุบันส่วนมากเป็นหลักสูตรที่มีการบูรณาการโดยการหลอมรวม เอาศาสตร์สาขาวิชาที่มีความเกี่ยวข้อง เชื่อมโยงมาหลอมรวมเข้าด้วยกัน เกิดความรู้ที่หลากหลาย นำไปใช้ในชีวิตจริงได้ในปัจจุบันได้มีการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการ คุณธรรมจริยธรรมที่สำคัญ เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ผลจากการศึกษาแนวคิด และทฤษฎีการสอนและการประเมินทักษะภาษาไทยในการสื่อสารนั้นการเรียนการสอนภาษาไทยในปัจจุบันเน้นการสอนภาษาไทยในฐานะเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้ที่ได้มาเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ในวิชาการต่างๆที่

สนใจ การเรียนการสอนจึงต้องจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ฝึกให้เกิดการคิดเชื่อมโยงความรู้ทางด้านภาษาไปสู่เรื่อง คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม หลักสูตรภาษาไทยจึงสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม จรรยาบรรณ เพื่อมุ่งมั่นและพัฒนานักศึกษาให้รู้จักวินัยยับยั้งสิ่งที่ควรกระทำและไม่ควรกระทำ ให้มีความพร้อมในการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข การใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ในชีวิตประจำวันจึงมีทั้งการรับสาร ได้แก่ การอ่านและการฟัง และการส่งสาร ได้แก่ การพูดและการเขียน ดังนั้นในการสอนภาษาไทยผู้สอนจะต้องสอนให้ผู้เรียนมีทักษะทั้ง 4 ทักษะนั้นคือ ทักษะ การฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน

การประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารมีหลายวิธี การประเมินผลที่มีประสิทธิภาพต้องสามารถวัดได้ตรงตามความจริง ควรใช้วิธีการประเมินหลายๆวิธีประกอบกัน เช่น การสอบถาม การสัมภาษณ์ การสนทนา การอภิปราย การประชุมกลุ่ม การสังเกต การใช้แบบสอบถาม การรายงาน การบันทึกพฤติกรรม การสอบ การฝึกฝน และการซ่อมเสริมทักษะ เป็นต้น

1.2 สำรวจความต้องการจำเป็น และความคาดหวังของผู้เรียน ผู้สอนและสังคม

จุดประสงค์

เพื่อได้ข้อมูลที่เป็นความต้องการจำเป็น และความคาดหวัง ของผู้เรียน ผู้สอนและสังคม ในการพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษา

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูล ประกอบด้วย นักศึกษาผู้สอนอิสลามศึกษา จำนวน 96 คน อาจารย์ผู้สอนนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ จำนวน 15 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านศาสนาจำนวน 30 คน ผู้บริหารสถานศึกษาสอนศาสนา จำนวน 30 คน และจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีการสอนและการประเมินทักษะภาษาไทยในการสื่อสาร

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทำวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยทำวิจัยเรื่อง “ความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนอิสลามศึกษา ในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์” โดยติดต่อขออนุญาตเก็บข้อมูล ประสานงานกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อนัดหมายชี้แจงจุดประสงค์ให้ศึกษาและทำความเข้าใจ วิธีการเก็บข้อมูล และดำเนินการเก็บข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงสำรวจในด้านความต้องการในการพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาและสมรรถนะที่สำคัญของผู้สอนอิสลามศึกษาที่เป็นลักษณะที่พึงประสงค์ นำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามที่เป็นคำถามปลายเปิดถามเกี่ยวกับ “สิ่งที่ต้องการพัฒนาในตัวผู้สอนอิสลามศึกษา”
2. แบบประเมินสมรรถนะของครูผู้สอนอิสลามศึกษา ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยปรับตามมาตรฐานความรู้ 9 ด้านและสมรรถนะของครูที่คุรุสภากำหนดไว้ในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มีมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเป็นร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการศึกษา

1. ประเด็นคำถามปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปความต้องการ จำเป็น ดังนี้
 - 1.1 นักศึกษามีความต้องการพัฒนาตนเอง ได้แก่ ความรู้พื้นฐานการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ร้อยละ 15 (ยุพาวรรณ ศรีสวัสดิ์ และอับดุลรอยะ บินเซ็ง 2552)
 - 1.2 ความต้องการและความคาดหวังของสังคมในตัวผู้สอนศาสนาอิสลามที่สำคัญได้แก่ การเป็นแบบอย่างที่ดีร้อยละ 80 การมีคุณธรรม จริยธรรมร้อยละ 60 ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ร้อยละ 47 การมีสัจธรรมในการนำศาสนามาเผยแพร่โดยไม่บิดเบือน และการช่วยเหลือโอบอ้อมอารี ร้อยละ 43 (ยุพาวรรณ ศรีสวัสดิ์ และอับดุลรอยะ บินเซ็ง 2552)
2. การประเมินสมรรถนะของครูผู้สอนอิสลามศึกษา ดังนี้
 - 2.1 สมรรถนะที่ผู้สอนอิสลามศึกษาขาดและต้องการพัฒนา ผู้สอนอิสลามศึกษาประเมินตนเองได้สมรรถนะที่ต้องการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ ความสามารถพัฒนาเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีโดยมีค่าเฉลี่ย 3.91 (ยุพาวรรณ ศรีสวัสดิ์ และอับดุลรอยะ บินเซ็ง 2552)
 - 2.2 สมรรถนะที่นักศึกษาขาดและต้องพัฒนาประเมินโดยครูผู้สอนนักศึกษาที่สำคัญได้แก่สมรรถนะด้านความสามารถใช้ทักษะในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนภาษาไทยเพื่อการสื่อความหมายได้ถูกต้องโดยมีค่าเฉลี่ย 4.53 (ยุพาวรรณ ศรีสวัสดิ์ และอับดุลรอยะ บินเซ็ง 2552)

1.3 ดำรงและจัดระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร

จุดประสงค์

เพื่อกำหนดทักษะและกำหนดระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารที่ต้องการเสริม มีการดำเนินการ 3 ชั้น ได้แก่

1.3.1 การจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ในด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการ ด้านกรอบกำหนดสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน ด้านการเทียบเคียงสมรรถนะ นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูล ได้แก่ บุคลากรด้านการศึกษาที่เป็นครูผู้ปฏิบัติการสอนภาษาไทยในโรงเรียนสองภาษา ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาและศาสนาอิสลาม จำนวน 10 คน ดังนี้

ครูสอนภาษาไทยในโรงเรียนสองภาษา ระดับประถมศึกษา จำนวน 2 คน ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 2 คน เป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ศึกษาศาสตรบัณฑิต ภาษาไทย และมีประสบการณ์ในการสอนภาษาไทยในโรงเรียนสองภาษาไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือเป็นครูชำนาญการพิเศษ

อาจารย์ผู้สอนภาษาไทยหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู จำนวน 2 คน เป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ เป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาษาไทย ที่ปฏิบัติการสอนรายวิชา ภาษาและเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับครู ในประเด็นการใช้ภาษาไทย ในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู โดยมีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่ระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป หรือมีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 10 ปี

ครูผู้สอนอิสลามศึกษาโรงเรียนสอนศาสนา จำนวน 2 คน เป็นครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่ได้ผ่านการเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู และสอนภาษาไทยในโรงเรียนสอนศาสนา มาไม่น้อยกว่า 5 ปี

ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาและศาสนาอิสลาม จำนวน 2 คน เป็นผู้มีตำแหน่งผู้นำทางศาสนาอิสลาม ปฏิบัติตามหลักศาสนากิจโดยเคร่งครัด และเป็นที่เคารพยกย่องของคนในหมู่บ้าน (ที่เรียกว่า อูstad) และเรียนรู้ทางศาสนาอิสลามมาไม่น้อยกว่า 10 ปี

วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ติดต่อประสานงานกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อนัดหมายและแจ้งกำหนดการในการจัดกลุ่มสนทนา

2. ฝึกซ้อมการดำเนินการจัดกลุ่มสนทนา โดยมีผู้ช่วยวิจัย 2 คน คือ ผู้จัดบันทึกคำสนทนา และผู้อัดเทปคำสนทนา

3. ดำเนินการจัดกลุ่มสนทนาตามประเด็นที่ได้กำหนดไว้ในแผนการสนทนากลุ่มจนได้ข้อมูลครบถ้วนตรงประเด็น โดยผู้วิจัยเป็นพิธีกรซึ่งเป็นผู้ถามคำถาม และเป็นผู้นำตลอดจนกำกับการสนทนาให้เป็นไปตามแนวทางของหัวข้อการศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนและตรงประเด็น ตลอดระยะเวลาในการจัดสนทนากลุ่มจัดให้มีการบันทึกเสียงด้วยเทป และจัดบันทึกคำสนทนาในสมุดบันทึกควบคู่ไปด้วย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประกอบด้วยแผนการจัดสนทนากลุ่ม เทปบันทึกการสนทนา และสมุดจดบันทึกข้อมูลสำหรับบันทึกคำสนทนา

แผนการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วยประเด็นดังนี้

- ปัญหาการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารของผู้สอนอิสลามศึกษา
- ทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารของผู้สอนอิสลามศึกษาที่ต้องพัฒนา
- กำหนดระดับทักษะและกรอบทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร

สำหรับผู้สอนอิสลามศึกษา

- การเทียบเคียงระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารของผู้สอนอิสลามศึกษากับระดับช่วงชั้นการเรียนรู้ภาษาไทย

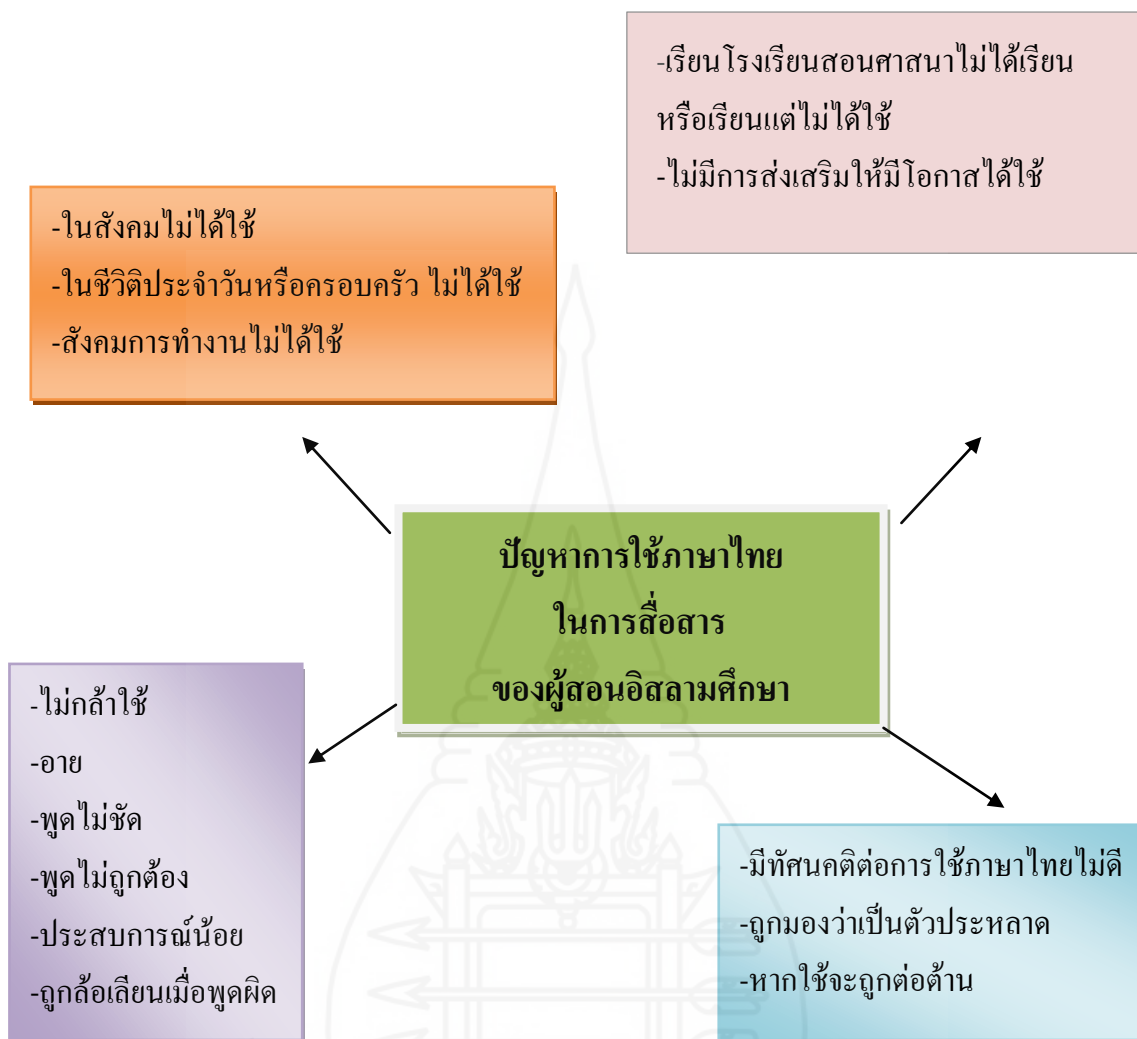
การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาตามประเด็นคำถามที่ได้กำหนดไว้ในแผนการจัดสนทนากลุ่ม เพื่อหาข้อสรุปสำหรับเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร สำหรับผู้สอนอิสลามศึกษา

ผลการศึกษา

ผลสรุปปัญหาในการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ของผู้สอนอิสลามศึกษาดังนี้

1. ปัญหาการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารของผู้สอนอิสลามศึกษาแสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 3.1 แสดงแผนผัง (Mapping) สรุปปัญหาการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารของผู้สอนอิสลามศึกษา

จากภาพที่ 3.1 แสดงที่มาของปัญหาในการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารของผู้สอนอิสลามศึกษา สรุปได้ว่า ในสังคม ในครอบครัว ในชีวิตประจำวันไม่ได้ใช้ เรียนโรงเรียนสอนศาสนาไม่ได้เรียนภาษาไทยหรือเรียนแต่ไม่ได้ใช้ ไม่กล้าพูด อาย พูดไม่ชัด พูดไม่ถูกต้อง ประสบการณ์ในการใช้น้อย ถูกล้อเลียนเมื่อพูดผิด มีทัศนคติต่อการใช้ภาษาไทยไม่ดี ถูกมองว่าเป็นตัวประหลาดหากใช้ภาษาไทย หากใช้จะถูกต่อต้าน

2. ทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารของผู้สอนอิสลามศึกษาที่ต้องพัฒนาจากการสนทนากลุ่ม ผลสรุปว่า ควรพัฒนาทั้ง 4 ทักษะ ที่สำคัญตามลำดับดังนี้ ทักษะการฟัง

ทักษะการพูด ทักษะการอ่านและทักษะการเขียน เนื่องจากเป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้ในการชีวิตประจำวันและในสังคมปัจจุบัน

3. กำหนดระดับทักษะและกรอบทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารสำหรับผู้สอนอิสลามศึกษา ในการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนสรุปได้ดังนี้

1.3.2 การเทียบเคียงระดับทักษะ การใช้ภาษาไทยในการสื่อสารของผู้สอนอิสลามศึกษา จากการจัดกลุ่มสนทนา ผลสรุปจากประสบการณ์การสอนและการสัมผัสกับผู้สอนอิสลามศึกษาการเทียบเคียงระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารของผู้สอนอิสลามศึกษากับระดับช่วงชั้นการเรียนรู้ภาษาไทย ผลสรุปดังนี้ ในความคิดเห็นโดยรวมสรุปทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารสำหรับผู้สอนอิสลามศึกษา ในสถานศึกษาที่สอนศาสนา โดยเทียบเคียงได้กับพื้นฐานระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 และกำหนดให้มีระดับทักษะ 3 ระดับได้แก่ ระดับทักษะปรับปรุง ระดับทักษะปานกลาง และระดับทักษะดี โดยมีกรอบทักษะ ดังนี้

- ทักษะการฟัง: เข้าใจเรื่องที่ฟัง
- ทักษะการพูด: ออกเสียงถูกต้อง ชัดเจน เล่าในเรื่องที่ฟังได้
- ทักษะการอ่าน: อ่านออกเสียงได้ถูกต้อง
- ทักษะการเขียน: เขียนสะกดคำถูกต้อง ใช้คำในการเขียนเป็นประโยคถูกต้อง เขียนสรุปเรื่องได้

1.3.3 สร้างเครื่องมือประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร

จุดประสงค์

เพื่อสร้างเครื่องมือประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร

ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบประเมินระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร

มีจุดประสงค์เพื่อ สํารวจแยกแยะระดับทักษะภาษาไทยในการสื่อสาร มีมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เป็นระดับคะแนน 3 ระดับ คือ ปรับปรุง ปานกลางและดี ประเมินทักษะโดยแยกเป็นการรับสาร ได้แก่ การฟัง และการอ่าน และการส่งสาร ได้แก่ การพูดและการเขียน โดยสอดแทรกเรื่องมารยาทในแต่ละทักษะ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินทักษะ การใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการจัดกลุ่มสนทนา นำมาเป็นฐานในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารดังนี้

1. กรอบกำหนดทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารของผู้สอนอิสลามศึกษา ในการฟัง พูด อ่าน และเขียนที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

ทักษะการฟัง: เข้าใจเรื่องที่ฟัง และมีมารยาทในการฟัง

ทักษะการพูด: ออกเสียงถูกต้อง ชัดเจน เล่าในเรื่องที่ฟังได้ และมีมารยาทในการพูด

ทักษะการอ่าน: อ่านออกเสียงได้ถูกต้อง และมีมารยาทในการอ่าน

ทักษะการเขียน: เขียนสะกดคำถูกต้อง ใช้คำในการเขียนเป็นประโยค ถูกต้อง เขียนสรุปเรื่องได้ และมีมารยาทในการเขียน

2. ส่วนประกอบของแบบประเมินระดับทักษะการใช้ภาษาไทย ในการสื่อสารประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

2.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ อายุ เพศ ศาสนา ประสบการณ์การเป็น ครูผู้สอนศาสนามาแล้ว ระดับการศึกษา ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ภาษาอื่น นอกเหนือจากภาษามลายูถิ่นที่ใช้ในการสื่อสาร

2.2 ส่วนที่ 2 แบบประเมินระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร เป็นพฤติกรรมความสามารถในการสื่อสารโดยมีจำนวนข้อทั้งหมด 16 ข้อ แบ่งเป็นทักษะในการรับสาร (การฟัง และการอ่าน) และมารยาท จำนวน 8 ข้อ และทักษะในการส่งสาร (การพูด และการเขียน) และมารยาท จำนวน 8 ข้อ แต่ละข้อมีตัวเลือกให้เลือกตอบ 3 ระดับ คือ ปรับปรุง ปานกลาง และดี

ทักษะการฟัง ประเด็นพฤติกรรมในการประเมิน ได้แก่ ฟังเข้าใจ ความหมาย แปลความขยายความ ฟังสรุปเรื่องได้ และมีมารยาทในการฟัง

ทักษะการอ่าน ประเด็นพฤติกรรมในการประเมิน ได้แก่ ความถูกต้อง ชัดเจน ความคล่องแคล่วในการอ่าน ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน และมีมารยาทในการอ่าน

ทักษะการพูด ประเด็นพฤติกรรมในการประเมิน ได้แก่ ความคล่องแคล่ว ในการพูด ความชัดเจนถูกต้องของการพูด ใช้คำพูดที่สื่อความหมายได้ และมีมารยาทในการพูด

ทักษะการเขียน ประเด็นพฤติกรรมในการประเมิน ได้แก่ เขียนคำโดยใช้ สระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ถูกต้อง เขียนเรียบเรียงถ้อยคำเป็นประโยค ข้อความได้ ใช้ภาษาในการเขียนได้เหมาะสม และมีมารยาทในการเขียน (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ค หน้า 452-455)

ในการประเมินระดับทักษะของผู้สอนอิสลามศึกษา นำมาแยกระดับ ทักษะเป็น 3 ระดับ เพื่อพิจารณาการเรียนหลักสูตรเสริมดังนี้

ระดับทักษะดี ไม่ต้องเรียนหลักสูตรเสริม

ระดับทักษะปานกลาง ต้องเรียนหลักสูตรเสริมชุดที่ 2

ระดับทักษะปรับปรุง ต้องเรียนหลักสูตรเสริมชุดที่ 1 และชุดที่ 2

ชุดที่ 2 แบบประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร โดยใช้โจทย์

สถานการณ์ แบบคู่ขนาน ประเมินการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ก่อนการใช้หลักสูตรเสริม และหลังการใช้หลักสูตรเสริมเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียนโดยใช้โจทย์สถานการณ์ ดังนี้

2.1 ประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ประเมินการฟังกับการพูด ฉบับที่ 1 เรื่อง พระอาทิตย์ฟักร้อน ประเมินก่อนการใช้หลักสูตรเสริม และฉบับที่ 2 เรื่อง คนต่อเทียน ประเมินหลังการใช้หลักสูตรเสริม โดยเนื้อหาในเรื่องได้สอดแทรกประเด็นคุณธรรม จริยธรรมไว้ในเนื้อหา ทำการประเมินโดยให้ผู้เรียนฟังเรื่องแล้วตอบคำถาม ดังนี้

1) ตอนที่ 1 การจับใจความจากการฟัง ให้ตอบคำถาม 8 ข้อ

2) ตอนที่ 2 การพูดเล่าเรื่องจากการฟัง

2.2 ประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ประเมินการอ่านกับการเขียน ฉบับ 1 เรื่อง หุบเขาเหล่ากอไฟ ประเมินก่อนการใช้หลักสูตรเสริม และฉบับ 2 เรื่อง หมู่บ้านย้อนเวลา ประเมินหลังการใช้หลักสูตรเสริม โดยเนื้อหาในเรื่องได้สอดแทรกประเด็นคุณธรรม จริยธรรมไว้ในเนื้อหา ทำการประเมินโดยให้ผู้เรียนฟังเรื่องแล้วตอบคำถาม ดังนี้

1) ตอนที่ 1 ความถูกต้องชัดเจนในการอ่าน

2) ตอนที่ 2 เขียนตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน ให้ตอบคำถาม 6 ข้อ

3) ตอนที่ 3 เขียนคำศัพท์จากเรื่องที่อ่าน ให้เขียนคำศัพท์ 20 คำ

4) ตอนที่ 4 การนำมาใช้ให้ถูกต้องตรงความหมาย 15 คำ โดยนำมา

แต่งประโยค

5) ตอนที่ 5 การเขียนสรุปความจากการอ่าน

(รายละเอียดดังในภาคผนวก ค หน้า 456-481)

1.3.4 การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1) การหาคุณภาพของเครื่องมือประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ

นำเครื่องมือแบบประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบคุณภาพโดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ทำการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้อง ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย เป็นผู้มีประสบการณ์ด้านการสอนภาษาไทย และการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร จำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินผล จำนวน 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านศาสนา จำนวน 1 คน

ชุดที่ 1 แบบประเมินระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร

1. การตรวจสอบความเหมาะสมของโครงร่างแบบประเมินระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ อายุ เพศ ศาสนา ประสบการณ์การในการเป็นครูผู้สอนศาสนา ระดับการศึกษา ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ภาษาอื่นนอกเหนือจากภาษามลายูถิ่นที่ใช้ในการสื่อสาร ตรวจสอบความเหมาะสมประเด็นการประเมิน ลักษณะข้อคำถาม และคำถามที่ใช้

ผลการตรวจสอบความเหมาะสม ได้แก้ไขปรับปรุงการเขียนคำถามภาษาที่ใช้จากภาษายาวีเป็นภาษามลายูถิ่น ส่วนอื่นๆไม่มีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุง

2. การตรวจสอบความสอดคล้อง ของโครงร่างแบบประเมินระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร หาค่าความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ได้ค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 0.89 (รายละเอียดดังในภาคผนวก ง ตารางผนวกที่ 1 หน้า 506)

ชุดที่ 2 แบบประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร โดยใช้โจทย์สถานการณ์ (แบบคู่ขนาน) ที่ใช้ประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ก่อนและหลังเรียนหลักสูตรเสริม

1. การตรวจสอบความเหมาะสมของโครงร่างแบบประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ตรวจสอบความเหมาะสมประเด็นการประเมิน ลักษณะเรื่องที่ใช้เป็นโจทย์สถานการณ์ คำสั่ง คำถามที่ใช้ และการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม

ผลการตรวจสอบความเหมาะสม โครงร่างแบบประเมิน ได้แก้ไขปรับปรุงการเขียนคำโดยใช้ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย เพิ่มการสรุปประเด็นการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เห็นในแต่ละโจทย์สถานการณ์ ส่วนอื่นๆไม่มีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุง

2. การตรวจสอบความสอดคล้องของโครงร่างแบบประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารที่เป็นโจทย์สถานการณ์ หาค่าความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 0.97 (รายละเอียดดังในภาคผนวก ง ตารางผนวกที่ 2 หน้า 507-508)

2) การหาคุณภาพของเครื่องมือประเมินโดยการทดลองใช้ (Try out) นำเครื่องมือแบบประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารที่สร้างขึ้น ทั้ง 2 ชุดได้แก่ชุดที่ 1 แบบประเมินระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร 4 ทักษะ เพื่อแยกระดับทักษะและชุดที่ 2 ประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารโดยใช้โจทย์สถานการณ์ แบบคู่ขนานประเมินก่อนเรียนและหลังเรียน นำไปทดลองใช้ (Try out)

ชุดที่ 1 แบบประเมินระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร

จุดประสงค์

เพื่อแยกระดับทักษะ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้สอนอิสลามศึกษาของสถานศึกษาสอนศาสนาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในระดับปานกลางและระดับปรับปรุง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาที่เป็นผู้สอนอิสลามศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ รุ่นที่ 10 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 2 /2554 จำนวน 60 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีจับสลาก จำนวน 30 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

ทดลองใช้แบบประเมินระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารโดยการประเมินทักษะการฟังพร้อมกับการพูด และการอ่านพร้อมกับการเขียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร

ผลการศึกษา

ผลการทดลองใช้แบบประเมินระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร 4 ทักษะ เพื่อแยกระดับทักษะ วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น มีค่าเท่ากับ 0.92 แปลความหมายได้ว่าแบบประเมินฉบับนี้มีความเชื่อมั่นในระดับสูง และมีอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.64 นั้นหมายความว่าแบบประเมินสามารถจำแนกคนที่มีความรู้หรือคนเก่งกับคนที่มีความรู้น้อย หรือคนอ่อนได้ถูกต้องร้อยละ 64

ชุดที่ 2 แบบประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารโดยใช้โจทย์

สถานการณ์ แบบคู่ขนาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้สอนอิสลามศึกษาในสถานศึกษาสอนศาสนาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในระดับปานกลางและระดับปรับปรุง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาที่เป็นผู้สอนอิสลามศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ รุ่นที่ 10 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 2/2554 จำนวน 60 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบง่ายด้วยวิธีจับสลากจำนวน 30 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

ทดลองใช้แบบประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร โดยใช้โจทย์สถานการณ์ ประเมินทักษะการฟังพร้อมกับการพูด และการอ่านพร้อมกับการเขียน โดยเว้นระยะการประเมินทักษะชุดก่อน และชุดหลังห่างกัน 1 วัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร โดยใช้โจทย์สถานการณ์ แบบคู่ขนาน ประเมินก่อนเรียนและหลังเรียน

ผลการศึกษา

ผลการทดลองใช้แบบประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารที่ใช้ โจทย์สถานการณ์ แบบคู่ขนาน ประเมินก่อนเรียนและหลังเรียน หาความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.83 แสดงว่าแบบประเมินฉบับนี้มีความเชื่อมั่นในระดับสูง และมีอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.77 นั้นหมายความว่า แบบประเมินสามารถจำแนกคนที่มีความรู้หรือคนเก่งกับคนที่มีความรู้น้อยหรือคนอ่อน ได้ถูกต้องร้อยละ 77

2. ขั้นตอนที่ 2 จัดทำหลักสูตรฉบับร่าง

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ทั้งจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย การทำวิจัยสำรวจและการสนทนากลุ่ม ดำเนินการจัดทำหลักสูตรฉบับร่างโดยมีการดำเนินการดังนี้

2.1 การสร้างหลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร สำหรับผู้สอนอิสลามศึกษาของสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

จุดประสงค์

เพื่อสร้างหลักสูตรเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร สำหรับผู้สอนอิสลามศึกษา ของสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรของวิชัย วงษ์ใหญ่, สงัด อุทรานนท์ และทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ (วิชัย วงษ์ใหญ่ 2537: 77-79, สงัด อุทรานนท์ 2532: 36, ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ 2549: 49-121)

2. กำหนดรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร สำหรับผู้สอนอิสลามศึกษา ของสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งจากการศึกษาเอกสารได้นำรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของ

ทาบ (Taba, 1962: 12-13) มาใช้ในการกำหนดรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร และแนวคิดของ คลาร์ก (Clark, 1997: 316-319) ในการกำหนดรูปแบบของหลักสูตรเสริม

3. สร้างหลักสูตรเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร สำหรับผู้สอนอิสลามศึกษาของสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของทาบ (Taba, 1962: 12-13) ในการพัฒนาหลักสูตรควรมาจากตัวครูผู้สอนโดยมีรายละเอียดในการดำเนินการ 7 ขั้น ดังนี้ (Taba, 1962: 422-425)

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์สภาพปัญหา สำรวจความต้องการและความจำเป็น

ขั้นที่ 2 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ขั้นที่ 3 การเลือกเนื้อหาสาระ

ขั้นที่ 4 การจัดรวบรวมเนื้อหาสาระ

ขั้นที่ 5 การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้

ขั้นที่ 6 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ขั้นที่ 7 การประเมินผล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในขั้นตอนที่ 1 มาออกแบบหลักสูตรเสริมฉบับร่าง จำนวน 2 ชุด แต่ละชุดประกอบด้วย

1) หลักการและเหตุผล เป็นการบอกความสำคัญและความจำเป็นในการสร้างหลักสูตรเสริม

2) หลักการของหลักสูตรเสริม เป็นการบอกหลักในการสร้างหลักสูตรเสริมให้มีความรู้กลุ่มเป้าหมายใด มีลักษณะและจุดเน้นที่ใด ตลอดจนวิธีการที่ใช้อย่างไร

3) จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเสริม เป็นการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพื่อทราบว่าหลักสูตรมีจุดมุ่งหมายอย่างไร

4) โครงสร้างของหลักสูตรเสริม ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากสภาพปัญหา ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร การสนทนากลุ่ม การพัฒนาหลักสูตร หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู และการสอนภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร กำหนดเป็นโครงสร้าง

ผู้วิจัยได้จัดทำหลักสูตรเสริมออกเป็น 2 ชุด เพื่อให้สอดคล้องกับระดับทักษะของผู้เรียนมีโครงสร้างหลักสูตรเสริม ดังนี้

หลักสูตรเสริมชุดที่ 1 ทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ประกอบด้วยความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเสียง ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคำ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประโยค และการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

หลักสูตรเสริมชุดที่ 2 ทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ประกอบด้วย
ทักษะการฟัง ทักษะการอ่าน ทักษะการพูด และทักษะการเขียน

5) สารการเรียนรู้ พิจารณาจากข้อมูลที่รวบรวมได้ กำหนดเนื้อหาสาระของ
หลักสูตรที่ควรจัดให้ โดยพิจารณาจากจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยในการ
สื่อสาร สำหรับผู้สอนอิสลามศึกษา ดังนี้

สาระที่ 1 การพัฒนาทักษะการฟัง

สาระที่ 2 การพัฒนาทักษะการอ่าน

สาระที่ 3 การพัฒนาทักษะการพูด

สาระที่ 4 การพัฒนาทักษะการเขียน

6) เวลาเรียน ศึกษาหลักสูตรและพิจารณาโครงสร้างของเนื้อหาสาระใน
หลักสูตรเสริมพิจารณาชั่วโมงสอนในแต่ละสัปดาห์ และช่วงเวลาที่เหมาะสมตามสภาพกาลจริง

7) กิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ การเรียนการสอน พิจารณาจาก สาระสำคัญ
จุดประสงค์การเรียนรู้ สารการเรียนรู้ เวลาเรียน กำหนดเป็นกระบวนการเรียนรู้

8) สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์จากจุดประสงค์การเรียนรู้
สารการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ เวลาเรียน กำหนดสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสม หลากหลาย
ทันสมัย สอดคล้องกับสภาพกาลจริงให้ใช้ได้มีประสิทธิภาพ

9) การวัดและประเมินผล พิจารณาการวัดและประเมินผลให้ครอบคลุม 4
ทักษะ คือทักษะด้านการฟัง ทักษะการอ่าน ทักษะการพูด และทักษะการเขียน โดยเน้นการฝึกปฏิบัติ
ทักษะและประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) กำหนดเกณฑ์ในการประเมินแต่ละ
หน่วยการเรียนรู้ ร้อยละ 60

จัดทำหลักสูตรเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร สำหรับผู้สอนอิสลาม
ศึกษา ฉบับร่าง จำนวน 2 ชุด ดังนี้

หลักสูตรเสริมชุดที่ 1 จำนวน 30 ชั่วโมง ประกอบด้วย 4 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเสียง ประกอบด้วยแผนการจัดการ
เรียนรู้จำนวน 2 แผน ได้แก่ 1) พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และ 2) อักษรสามหมู่

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคำ ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้
จำนวน 7 แผน ได้แก่ 1) มาตราตัวสะกดแม่ กก 2) มาตราตัวสะกดแม่ กง 3) มาตราตัวสะกดแม่ กค
4) มาตราตัวสะกดแม่ กข 5) มาตราตัวสะกดแม่ กน 6) มาตราตัวสะกดแม่ กม และ 7) มาตราตัวสะกด
แม่ เกย กับแม่เกอว

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประโยค ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 2 แผน ได้แก่ 1) โครงสร้างของประโยค/ การเรียงคำ และ 2) ประเภทของประโยค

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 2 แผน ได้แก่ 1) การใช้คำ และ 2) ประโยค

หลักสูตรเสริมชุดที่ 2 จำนวน 30 ชั่วโมง ประกอบด้วย 4 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การอ่าน ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 แผน ได้แก่ 1) ความหมายและความสำคัญของการอ่าน 2) การอ่านออกเสียง 3) การอ่านเพื่อความรู้ความเข้าใจ และ 4) กระบวนการพัฒนาทักษะการอ่าน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การเขียน ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 3 แผน ได้แก่ 1) ความหมายและความสำคัญของการเขียน 2) การเขียนบันทึกข้อมูลจากแหล่งต่างๆ และ 3) กระบวนการพัฒนาทักษะการเขียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การฟัง ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 แผน ได้แก่ 1) ความหมายและความสำคัญของการฟัง 2) หลักการฟัง 3) การฟังเพื่อจับใจความสำคัญ และ 4) กระบวนการพัฒนาทักษะการฟัง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การพูด ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 3 แผน ได้แก่ 1) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการพูด 2) การพูดในโอกาสต่างๆ (การพูดทักทาย) และ 3) การพูดในโอกาสต่างๆ (การพูดเล่าเรื่อง)

4. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เมื่อพัฒนาโครงร่างหลักสูตรเสริมแล้ว นำร่างหลักสูตรเสริมมาประกอบการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

- 1) กำหนดสาระสำคัญ และเวลาเรียนตามโครงสร้างหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น
- 2) กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ให้ครอบคลุมเนื้อหาที่จะสอน และต้องการพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน
- 3) กำหนดกระบวนการเรียนรู้ โดยประกอบด้วยขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน และขั้นสรุป
- 4) กำหนดสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผลตามแนวการสอนในหลักสูตรเสริมที่พัฒนาขึ้น
- 5) กำหนดใบความรู้ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้
- 6) กำหนดแบบฝึกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้และการวัดและการประเมินผล

3. ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลหลักสูตร (ฉบับร่าง)

จุดประสงค์

เพื่อประเมินโครงร่างของหลักสูตรเสริม (ฉบับร่าง) ดำเนินการ ดังนี้

3.1 การประเมินโครงร่างหลักสูตรเสริม (ฉบับร่าง)

จุดประสงค์

เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรเสริม (ฉบับร่าง) ประเมินโครงร่างของหลักสูตรเสริม ดังนี้

1. ประเมินและวิพากษ์ความเหมาะสมของหลักสูตรเสริม (ฉบับร่าง)
2. ประเมินและวิพากษ์ความสอดคล้องของหลักสูตรเสริม (ฉบับร่าง)

การประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตรเสริม (ฉบับร่าง) พิจารณาประเด็น หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง คำอธิบาย ขอบเขตเนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล และแผนการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมกับสภาพปัญหา ความจำเป็น และความเป็นไปได้ในการพัฒนาหลักสูตรเสริมหรือไม่

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการประเมินหลักสูตร (ฉบับร่าง) ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านศาสนา ผู้บริหารสถานศึกษา และด้านการวิจัยและประเมินผล ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้

กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจง จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จำนวน 3 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ผู้บริหารสถานศึกษา และด้านการวิจัยและประเมินผล จำนวน 10 คน ประกอบด้วย

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ประกอบด้วย ผู้มีประสบการณ์ด้านหลักสูตร และการสอน จำนวน 5 คน
2. ผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้ทำหน้าที่บริหารสถานศึกษาที่สอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 3 คน
3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินผล จำนวน 2 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นพร้อมเอกสารหลักสูตรเสริม ฉบับร่าง ให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาตรวจสอบคุณภาพ

ของหลักสูตรฉบับร่าง กำหนดระยะเวลาประมาณ 2 สัปดาห์ เก็บรวบรวมข้อมูลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และขอข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

1. เอกสารหลักสูตรเสริม (ฉบับร่าง) ทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ชุดที่ 1 และชุด 2 (รายละเอียดในภาคผนวก ข หน้า 190-448)
2. แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรเสริม (ฉบับร่าง) (รายละเอียดในภาคผนวก ก หน้า 482-486, 491-495)
3. แบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรเสริม (ฉบับร่าง) (รายละเอียดในภาคผนวก ก หน้า 487-490, 496-498)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โครงร่างของหลักสูตรเสริมหาความเหมาะสม วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

1. ประเมินความเหมาะสมในแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตร ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ใช้เครื่องมือ คือแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับตามความเหมาะสม คือ

เหมาะสมมากที่สุด ให้คะแนนเป็น 5

เหมาะสมมาก ให้คะแนนเป็น 4

เหมาะสมปานกลาง ให้คะแนนเป็น 3

เหมาะสมน้อย ให้คะแนนเป็น 2

เหมาะสมน้อยที่สุด ให้คะแนนเป็น 1

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยน้ำหนักของคะแนนความเหมาะสมแบ่งเป็น 5 ระดับ

ดังนี้

มากที่สุด ช่วงคะแนน 4.51-5.00

มาก ช่วงคะแนน 3.51-4.50

ปานกลาง ช่วงคะแนน 2.51-3.50

น้อย ช่วงคะแนน 1.51-2.50

น้อยที่สุด ช่วงคะแนน 1.00-1.50

การกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยความเหมาะสม คือ ถ้าค่าเฉลี่ย ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีค่าตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปถือว่าหลักสูตรเสริมที่สร้างมีความเหมาะสม

2. การวิเคราะห์ความสอดคล้อง (Index of Consistency) และความเหมาะสม ประเมินความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตร ใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 3 ระดับ คือ

มีความเห็นว่า สอดคล้อง กำหนดคะแนนเป็น +1

มีความเห็นว่า ไม่แน่ใจ กำหนดคะแนนเป็น 0

มีความเห็นว่า ไม่สอดคล้อง กำหนดคะแนนเป็น -1

นำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาแปลงเป็นค่าคะแนน และแทนค่าใน สูตรหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency)

$$IOC = \Sigma R/N$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้อง

R หมายถึง หมายถึง คะแนนความคิดเห็น

N หมายถึง หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ถ้าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.5 ใช้ได้ ไม่ต้องปรับปรุง

ผลการศึกษา

1. ผลการประเมินโครงร่างของหลักสูตรเสริม

หลักสูตรเสริม ชุดที่ 1

1.1 การตรวจสอบความเหมาะสม

ผลการประเมินของโครงร่างหลักสูตรเสริม ชุดที่ 1 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.70 ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.70) (รายละเอียดดังภาคผนวก ง ตารางผนวกที่ 9 หน้า 512)

1.2 การตรวจสอบความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตร

ใช้เครื่องมือ คือแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับคือมีความเห็นว่าสอดคล้อง ไม่แน่ใจ และไม่สอดคล้อง (+1,0 และ -1) ผลการประเมินโครงร่างหลักสูตรเสริมชุดที่ 1 มีความสอดคล้องกัน โดยภาพรวมมีค่าความสอดคล้องเฉลี่ย (IOC) เท่ากับ 0.94 (รายละเอียดดังภาคผนวก ง ตารางผนวกที่10 หน้า 513)

หลักสูตรเสริม ชุดที่ 2

1.3 การตรวจสอบความเหมาะสม

ผลการประเมินของโครงร่างหลักสูตรเสริม ชุดที่ 2 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.72 ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.72) ตามลำดับ (รายละเอียดดังภาคผนวก ง ตารางผนวกที่ 11 หน้า 514)

1.4 การประเมินความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตร

ผลการประเมินความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตรเสริม ชุดที่ 2 มีค่าเฉลี่ย IOC เท่ากับ 0.91 (รายละเอียดดังภาคผนวก ง ตารางผนวกที่ 12 หน้า 515)

4. ขั้นตอนที 4 การปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

จุดประสงค์

เพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริม (ฉบับร่าง) ให้มีความสมบูรณ์เหมาะสมที่จะนำไปทดลองใช้

แหล่งข้อมูล

แหล่งที่มาของข้อมูลในการประเมินหลักสูตร(ฉบับร่าง) ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านศาสนา ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินผล ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้

วิธีดำเนินการวิจัย

หลังจากส่งหลักสูตรเสริม (ฉบับร่าง) พร้อมคำชี้แจงให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา และติดตามกลับภายใน 1 เดือน นำข้อมูลที่ได้พร้อมข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม ร่างหลักสูตรเสริม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

หลักสูตรเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ชุดที่ 1 และชุดที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำผลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรเสริม (ฉบับร่าง) และรายละเอียดการจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis) หากประเด็นใดที่มีผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะเหมือนกัน 3 ท่านควรต้องรีบแก้ไขหรือประเด็นที่เป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรเสริม (ฉบับร่าง) และรายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้ ในหลักสูตรเสริมชุดที่ 1 และ ชุดที่ 2 ตามข้อเสนอแนะ ที่ทำให้ครอบคลุม สมบูรณ์ชัดเจนขึ้นนำมาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรเสริม เพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมที่จะนำไปทดลองใช้

ผลการศึกษา

ประเด็นที่เป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรเสริม (ฉบับร่าง) ตามข้อเสนอแนะ

1. การปรับแก้ไขหลักสูตรชุดที่ 1 และชุดที่ 2 ในการใช้คำต่างๆ เพื่อให้มีความชัดเจน และกระชับ ในการเขียนเหตุผลและความเป็นมาในการจัดทำหลักสูตร ปรับกิจกรรมการเรียนรู้ให้ หลากหลายและจัดลำดับ ก่อน หลังให้มีความต่อเนื่องกัน เพิ่มสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการ เรียนรู้ให้หลากหลาย และทันสมัย ให้สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม เพิ่มสื่อที่เป็น ปราชณัฐชาวบ้านเพื่อการเรียนรู้บริบทจริงของชุมชน สังคมภาคใต้

2. การปรับปรุงรายละเอียดในแบบประเมินที่ใช้ในใบกิจกรรม บางแผนการจัด การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมกำประเมินและระดับคุณภาพ

5. ขั้นตอนที่ 5 การประเมินคุณภาพของหลักสูตร

การทดลองใช้หลักสูตรมุ่งศึกษาพัฒนาการ ของผู้เรียนที่ได้เรียนหลักสูตรเสริมทักษะการ ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารที่พัฒนาขึ้น จึงใช้แบบแผนการวิจัยแบบหนึ่งกลุ่มทดลอง วัดสองครั้ง ก่อน และหลังประเมินเปรียบเทียบผลระหว่าง ก่อนและหลังการใช้หลักสูตรเสริม (t -test Dependence)

5.1 การนำหลักสูตรไปใช้

จุดประสงค์

เพื่อประเมินคุณภาพของหลักสูตรและสรุปข้อเสนอแนะนำผลการประเมินจากการ นำหลักสูตรไปทดลองใช้มาสรุปเป็นข้อเสนอแนะให้สมบูรณ์มากขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ ผู้วิจัยดำเนินการ 2 ลักษณะ คือ

1. การประเมินคุณภาพของหลักสูตร โดยวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของ ผู้เรียน ในการนำหลักสูตรไปทดลองใช้

2. การประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอน

5.1.1 การประเมินคุณภาพของหลักสูตร

ในการประเมินคุณภาพของหลักสูตรผู้วิจัยดำเนินการ 2 ขั้น คือ ขั้น 1 ก่อน การนำหลักสูตรไปใช้ ทำการประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารเพื่อประเมินแยกระดับ ทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร และการประเมินทักษะโดยใช้โจทย์สถานการณ์ และขั้น 2 การนำหลักสูตรไปทดลองใช้

1) ก่อนการนำหลักสูตรไปใช้ ทำการประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร เพื่อประเมินแยกระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร และประเมินทักษะโดยใช้โจทย์สถานการณ์

จุดประสงค์

เพื่อแยกระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารและประเมินทักษะ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้สอนอิสลามศึกษาของสถานศึกษาสอนศาสนาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในระดับปานกลางและระดับปรับปรุง

กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับสลาก จากครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่เป็นนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพรูของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์รุ่นที่ 11 ในภาคการศึกษาที่ 1/2555 ที่ได้รับการคัดเลือกมาจากเขตพื้นที่การศึกษา 12 ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากทั้งหมด 60 คน จับสลากให้เหลือเพียง 30 คนและทำการทดสอบแยกระดับทักษะ ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 21 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบประเมินระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารที่ได้สร้างขึ้น (รายละเอียดในภาคผนวก ค หน้า 452-455)

วิธีดำเนินการวิจัย

ก่อนการเรียนหลักสูตรเสริม ผู้วิจัยทำการประเมินระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร เพื่อแยกระดับทักษะเป็น 3 ระดับ คือระดับทักษะมาก ปานกลาง และปรับปรุง โดยใช้แบบประเมินระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารประเมินเพื่อ ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับทักษะ ปานกลาง และปรับปรุง นำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเรียนหลักสูตรเสริม โดยผู้ที่มีระดับทักษะปานกลาง เรียนหลักสูตรเสริมชุดที่ 2 และผู้ที่มีระดับทักษะปรับปรุงเรียนหลักสูตรเสริม 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 และชุดที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูล

ประเมินทักษะพื้นฐานการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร แยกระดับทักษะ การสื่อสารด้านการรับสาร (การฟัง และการอ่าน) และทักษะด้านการส่งสาร (การพูดและการเขียน) โดยใช้การวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้เครื่องมือ คือแบบประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร มาตรฐานประมาณค่า 3 ระดับ คือ

มีทักษะมาก	ให้คะแนนเป็น 3
มีทักษะปานกลาง	ให้คะแนนเป็น 2
มีทักษะปรับปรุง	ให้คะแนนเป็น 1
การแปลความหมายค่าเฉลี่ยน้ำหนักของคะแนนทักษะ แบ่งเป็น ระดับ	
ดังนี้	

มีทักษะมาก	ช่วงคะแนน	2.51-3.00
มีทักษะปานกลาง	ช่วงคะแนน	1.51-2.50
มีทักษะปรับปรุง	ช่วงคะแนน	1.00-1.50

การกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยระดับทักษะ คือ ถ้าค่าเฉลี่ย ของระดับทักษะ มีค่าตั้งแต่ 2.51 ขึ้นไปถือว่ามีความดีมีทักษะมาก ไม่ต้องเสริม

2) การนำหลักสูตรไปทดลองใช้

การนำหลักสูตรเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารไปทดลองใช้

จุดประสงค์

เพื่อประเมินคุณภาพของหลักสูตร สรุปข้อเสนอแนะจากการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ เป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรเสริมให้สมบูรณ์แบบมากขึ้น และเพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรได้แก่ ผู้สอนอิสลามศึกษาของสถานศึกษาสอนศาสนาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในระดับปานกลางและระดับปรับปรุง

กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับสลาก จากครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่เป็นนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ จำนวน 60 คน จับสลากให้เหลือเพียง 30 คน ทำการประเมินแยกระดับทักษะได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 21 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ถึงอธิการบดีมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้หลักสูตรเสริม
2. ผู้วิจัยติดต่อผู้สอน 2 คน ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการสอนภาษาไทยในโรงเรียน 2 ภาษา ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่เคยร่วมสนทนากลุ่ม และจัดทำร่าง

หลักสูตรเสริม เพื่อทำความเข้าใจคู่มือการใช้หลักสูตร รายละเอียดในหลักสูตรเสริม แผนการจัดการเรียนรู้ และร่วมวางแผนการใช้หลักสูตรเสริม

3. ดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรเสริม กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 21 คน เรียนวันศุกร์และวันเสาร์ เวลา 8.00 น-17.00 น จำนวน 8 ชั่วโมงต่อวัน ใช้ระยะเวลาในการเรียน 2 สัปดาห์ ต่อหนึ่งหลักสูตร รวมเวลาทั้งหมด 32 ชั่วโมง ต่อหนึ่งหลักสูตร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. หลักสูตรเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ชุดที่ 1 และชุดที่ 2 (รายละเอียดในภาคผนวก ข หน้า 190-448)
2. แบบประเมินระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร (รายละเอียดในภาคผนวก ค หน้า 452-455)
3. แบบประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารโดยใช้โจทย์สถานการณ์ (รายละเอียดในภาคผนวก ค หน้า 456-481)
4. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร (รายละเอียดในภาคผนวก ค หน้า 499-504)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินคุณภาพของหลักสูตรเสริมวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ t-test Dependence

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

D หมายถึง ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่

N หมายถึง จำนวนคู่

เมื่อ df. = N – 1

5.1.2 การประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอน

การประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอน

จุดประสงค์

เพื่อสร้างและประเมิน แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร โดยมีขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 การสร้าง แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร

จุดประสงค์

เพื่อสร้างแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน จากเอกสารและงานวิจัยทั้งในและนอกประเทศ

2) จัดทำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร โดยมีการประเมิน 5 ด้าน 35 รายการประเมิน ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านทฤษฎี มีรายการประเมิน 3 รายการ

ด้านที่ 2 ด้านเนื้อหา มีรายการประเมิน 5 รายการ

ด้านที่ 3 ด้านการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนการสอนมีรายการประเมิน 15 รายการ

ด้านที่ 4 ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มีรายการประเมิน 5 รายการ

ด้านที่ 5 ด้านการวัดและการประเมินผล มีรายการประเมิน 7 รายการ (รายละเอียดในภาคผนวก ค หน้า 499-504)

3) นำแบบประเมินความพึงพอใจปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมดูแลนิพนธ์เพื่อพิจารณาด้านความถูกต้องของเนื้อหา

4) นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินความพึงพอใจด้านความถูกต้องของรายการประเมิน

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบแบบประเมินความพึงพอใจ

จุดประสงค์

เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของแบบประเมินความพึงพอใจ

แหล่งข้อมูล

แหล่งที่มาของข้อมูล ประกอบด้วย อาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านศาสนา ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินผล จำนวน 10 คน ประกอบด้วย

(1) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ประกอบด้วย ผู้มีประสบการณ์ด้านหลักสูตร และการสอนประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู จำนวน 5 คน

(2) ผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้ทำหน้าที่บริหารสถานศึกษาที่สอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 3 คน

(3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินผล จำนวน 2 คน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยนำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาคุณิพนธ์ จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านศาสนา ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินผล จำนวน 10 คน ตรวจสอบและรับคืนภายในระยะเวลา 1 เดือน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน คือ แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร โดยมีการประเมิน 5 ด้าน 35 รายการประเมิน เป็นแบบประเมินที่มีมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร โดยมีการประเมิน 5 ด้าน 35 รายการประเมิน ให้ผู้เชี่ยวชาญดำเนินการประเมิน โดยผู้วิจัยประสานกับผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พร้อมนำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะไว้มาทำการปรับปรุงความถูกต้องด้านเนื้อหาในแต่ละหัวข้อในแบบประเมิน

ขั้นที่ 3 นำแบบประเมินความพึงพอใจไปใช้

จุดประสงค์

เพื่อนำแบบประเมินความพึงพอใจไปใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประกอบด้วยผู้สอนอิสลามศึกษาของสถานศึกษาสอนศาสนาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในระดับปานกลางและระดับปรับปรุง

กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับสลาก จากครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่เป็นนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ของมหาวิทยาลัย

นราธิวาสราชนครินทร์ ที่ได้รับการคัดเลือกมาจากเขตพื้นที่การศึกษา 12 ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จากทั้งหมด 60 คน จับสลากให้เหลือเพียง 30 คน ทำการประเมินระดับทักษะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 21 คน แยกเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับทักษะปานกลาง จำนวน 16 คนเพื่อเรียนหลักสูตรเสริมชุดที่ 2 และระดับทักษะปรับปรุง จำนวน 5 คน เพื่อเรียนหลักสูตรเสริมชุดที่ 1 และ ชุดที่ 2

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยนำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 21 คน ประเมินหลังจากเรียนจบหลักสูตรเสริมไปแล้ว 1 วัน ทำการประเมินและรับคืน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน คือ แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร โดยมีการประเมิน 5 ด้าน 35 รายการประเมิน เป็นแบบประเมินที่มีมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากได้รับแบบประเมินกลับและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมิน นำผลการประเมินของผู้เรียนในแต่ละหัวข้อมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พร้อมนำเสนอแนะที่ได้จากผู้เรียนเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรเสริมต่อไป

สรุปขั้นตอนในการวิจัย 5 ขั้นตอนได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เพื่อพัฒนาหลักสูตร

- (1) ศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร ทฤษฎี แนวความคิด ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร ปัญหาและข้อเสนอแนะจากการจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู หรือหลักสูตรอื่น ๆ ที่เทียบเคียงกันจากสถาบันการศึกษาภายในและต่างประเทศ สภาพปัญหา หลักศาสนาอิสลาม
- (2) สำรวจความต้องการจำเป็น และความคาดหวังของผู้เรียน ผู้สอน และสังคม
- (3) สำรวจและจัดระดับการเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร โดยแยกเป็นสามระดับ

ขั้นตอนที่ 2 จัดทำหลักสูตรฉบับร่าง

นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในขั้นที่ 1 มากำหนดปัญหาเป็นทักษะที่ต้องเสริมเพื่อออกแบบและจัดทำหลักสูตรเสริมฉบับร่างซึ่งประกอบด้วย

- (1) หลักการและเหตุผลของหลักสูตรเสริม
- (2) แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร
- (3) จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเสริม
- (4) โครงสร้างของหลักสูตรเสริม
- (5) แผนการดำเนินงานกิจกรรม

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินผลหลักสูตร (ฉบับร่าง)

นำหลักสูตรฉบับร่างให้ผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินเอกสารหลักสูตร แบ่งเป็น 2 ส่วน

- (1) ประเมินและวิพากษ์ความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตร (ฉบับร่าง) ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป
- (2) ประเมินและวิพากษ์ความสอดคล้องของโครงสร้างหลักสูตร (ฉบับร่าง) IOC มากกว่า 0.5

ขั้นตอนที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินและวิพากษ์ มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะเพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีลักษณะสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปใช้จริง

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินคุณภาพของหลักสูตร

นำหลักสูตรไปใช้กับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ที่เป็นผู้สอนอิสลามศึกษาของสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อประเมินคุณภาพของหลักสูตร และให้ข้อเสนอแนะจากการนำหลักสูตรไปใช้ โดย

- (1) ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
- (2) ประเมินผลความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 3.1 Matrix 5 ขั้นตอนในการทำวิจัย การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารสำหรับผู้สอนอิสลามศึกษาของ
สถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขั้นตอนการวิจัย	จุดประสงค์	วิธีการดำเนินการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/การวิเคราะห์	ผลที่ได้
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูล พื้นฐาน เพื่อพัฒนา หลักสูตร	1. เพื่อวิเคราะห์และ สังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับปัญหา และความต้องการในการ พัฒนาหลักสูตรเสริม ทักษะการใช้ภาษาไทยใน การสื่อสารสำหรับผู้สอน อิสลามศึกษา	- ศึกษาเอกสารและ งานวิจัย - การสัมภาษณ์	- เอกสารและงานวิจัย - ผู้เชี่ยวชาญด้านศาสนา - ผู้บริหารสถานศึกษาสอนศาสนา - ครูผู้สอนนักศึกษา - นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตร บัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัย นราธิวาสราชนครินทร์	- การสัมภาษณ์แบบ ไม่มีโครงสร้าง	- ปัญหาการใช้ภาษาไทย ในการสื่อสาร - ทักษะภาษาไทยใน การสื่อสารที่ต้องเสริม
	2. เพื่อได้ข้อมูลที่เป็น ความต้องการจำเป็น และ ความคาดหวัง ของ ผู้เรียน ผู้สอนและสังคม ในการพัฒนาครูผู้สอน อิสลามศึกษา	- ทำวิจัยเชิงสำรวจ เรื่อง ความต้องการและความ จำเป็นในการพัฒนาตนเอง ของครูผู้สอนอิสลามศึกษา ในหลักสูตร ประกาศนียบัตรบัณฑิต วิชาชีพครู มหาวิทยาลัย นราธิวาสราชนครินทร์	- ผู้เชี่ยวชาญด้านศาสนา จำนวน 30 คน - ผู้บริหารสถานศึกษาสอนศาสนา จำนวน 30 คน - นักศึกษาผู้สอนอิสลามศึกษา จำนวน 96 คน - อาจารย์ผู้สอนนักศึกษาหลักสูตร ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู จำนวน 15 คน	- แบบสอบถามที่เป็น คำถามปลายเปิดถาม เกี่ยวกับ “สิ่งที่ต้องการ พัฒนาในตัวผู้สอน อิสลามศึกษา - แบบประเมิน สมรรถนะของครูผู้สอน อิสลามศึกษา	- ความต้องการจำเป็น - พฤติกรรมการมี คุณธรรมจริยธรรม - แนวทาง วิธีการพัฒนา ทักษะการใช้ภาษาไทย ในการสื่อสาร

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ขั้นตอนการวิจัย	จุดประสงค์	วิธีการดำเนินการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/การวิเคราะห์	ผลที่ได้
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เพื่อพัฒนาหลักสูตร (ต่อ)			- ผู้เชี่ยวชาญด้านศาสนา จำนวน 30 คน - ผู้บริหารสถานศึกษา สอนศาสนาจำนวน 30 คน		
	3. เพื่อกำหนดทักษะและกำหนดระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารที่ต้องการเสริม	- จัดการสนทนากลุ่ม - เทียบเคียงระดับทักษะ - สร้างเครื่องมือประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร - หากคุณภาพของเครื่องมือ	- ครูสอนภาษาไทยในโรงเรียนสองภาษา ระดับประถมศึกษา จำนวน 2 คน - ครูสอนภาษาไทยในโรงเรียนสองภาษา ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 2 คน - อาจารย์ผู้สอนภาษาไทย หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู จำนวน 2 คน - ครูผู้สอนอิสลามศึกษา โรงเรียนสอนศาสนา จำนวน 2 คน	- แผนการสนทนากลุ่ม - แบบประเมินระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร Rating Scale 3 - ระดับ / ($\bar{X}$), S.D. - แบบประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารโดยใช้โจทย์สถานการณ์ แบบคู่ขนาน / t - test Dependence	- ระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร เป็น 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับปรับปรุง - กรอบกำหนดทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน - แบบประเมินระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ขั้นตอนการวิจัย	จุดประสงค์	วิธีการดำเนินการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/การวิเคราะห์	ผลที่ได้
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูล พื้นฐาน เพื่อพัฒนา หลักสูตร (ต่อ)			- ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาและ ศาสนาอิสลามจำนวน 2 คน - นักศึกษาที่เป็นผู้สอน อิสลามศึกษาในหลักสูตร ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู รุ่นที่ 10 จำนวน 30 คน		ผู้เชี่ยวชาญประเมิน มีค่า IOC = 0.89 Try out ค่าความเชื่อมั่น = 0.92 อำนาจจำแนก = 0.64 - ประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยใน การสื่อสารโดยใช้โจทย์สถานการณ์ แบบคู่ขนาน ผู้เชี่ยวชาญ ประเมิน มีค่า IOC = 0.97 Try out ค่าความเชื่อมั่น = 0.83 อำนาจจำแนก = 0.77
ขั้นตอนที่ 2 จัดทำหลักสูตร ฉบับร่าง	- สร้างหลักสูตรเสริม ฉบับร่าง	- กำหนดโครงร่างของ หลักสูตรเสริมจากข้อมูล พื้นฐาน แนวคิด ทฤษฎี และหลักเกณฑ์การสร้าง หลักสูตรเสริม	- ผลการศึกษาข้อมูล พื้นฐานในขั้นตอนที่ 1	- หลักสูตรเสริม ฉบับร่าง	- หลักสูตรเสริมฉบับร่าง จำนวน 2 ชุด - ทักษะการใช้ภาษาไทยใน การสื่อสาร (ฟัง พูด อ่าน เขียน) - พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม ที่สอดคล้อง

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ขั้นตอนการวิจัย	จุดประสงค์	วิธีการดำเนินการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/การวิเคราะห์	ผลที่ได้
ขั้นตอนที่ 3 ประเมินผลหลักสูตร (ฉบับร่าง)	1.ประเมินและวิพากษ์ ความเหมาะสม ของ โครงสร้างหลักสูตร 2.ประเมินและวิพากษ์ ความสอดคล้องของ โครงสร้างหลักสูตร	- ผู้เชี่ยวชาญประเมินและ วิพากษ์ความเหมาะสม และความสอดคล้องของ โครงสร้างหลักสูตร	- ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร และการสอน จำนวน 5 คน - ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน - ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย และประเมินผล จำนวน 2 คน	- หลักสูตรเสริม ฉบับร่าง - ค่า $\bar{X}$, S.D. - หาค่าเฉลี่ย IOC	- ได้โครงสร้างหลักสูตรเสริมชุดที่ 1 และชุดที่ 2 ที่ผ่านการตรวจสอบโดย ผู้เชี่ยวชาญ - ชุดที่ 1 ค่าความเหมาะสม ระดับมาก $\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.70 ค่าเฉลี่ย IOC = 0.94 - ชุดที่ 2 ค่าความเหมาะสม ระดับมาก $\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.72 ค่าเฉลี่ย IOC = 0.91
ขั้นตอนที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขตาม ข้อเสนอแนะ	- ปรับปรุงหลักสูตรเสริม ฉบับร่างหลังได้รับ ข้อเสนอแนะ	- นำหลักสูตรเสริมฉบับ ร่างที่ผู้เชี่ยวชาญให้ ข้อเสนอแนะมาปรับปรุง แก้ไข	- ผลการประเมินคุณภาพ หลักสูตรเสริมและ ข้อเสนอแนะ	- หลักสูตรเสริม ฉบับร่าง	- หลักสูตรเสริมชุดที่ 1 และชุดที่ 2 ที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ขั้นตอนการวิจัย	จุดประสงค์	วิธีการดำเนินการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/การวิเคราะห์	ผลที่ได้
ขั้นตอนที่ 5	- หากคุณภาพของ การประเมิน คุณภาพของ หลักสูตร	- นำหลักสูตรเสริม ฉบับร่าง ที่ปรับปรุงหลังได้รับ การเสนอแนะ ไป ทดลองใช้ - ความพึงพอใจของ ผู้เรียนต่อการ จัดการเรียนการ สอน	- กลุ่มที่มีระดับทักษะ ปรับปรุง ต้องเรียนหลักสูตรเสริมชุดที่ 1 และชุดที่ 2 จำนวน 5 คน - กลุ่มที่มีระดับทักษะปานกลาง ต้องเรียนหลักสูตรเสริมชุดที่ 2 จำนวน 16 คน	- หลักสูตรเสริมฉบับปรับปรุงชุดที่ 1 และ ชุดที่ 2 - แบบประเมินระดับทักษะและแบบ ประเมินทักษะโดยใช้โจทย์สถานการณ์ แบบคู่ขนาน /คะแนนร้อยละก่อนและหลัง เรียน t - test Dependence และทดสอบ สมมติฐานอื่น - แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อ การจัดการเรียนการสอน / $\bar{X}$, S.D.	- ได้หลักสูตรเสริมที่มี คุณภาพ 1.1 ประเมินผลสัมฤทธิ์ ผู้เรียนชุดที่ 1 และ 2 (5 คน) - คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อน เรียนเป็นร้อยละ 71.67 ระดับทักษะเพิ่มเป็น ปานกลาง ผู้เรียนชุดที่ 2 (16 คน) - คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อน เรียนเป็นร้อยละ 84.90 ระดับทักษะเพิ่มเป็นมาก 1.2 ประเมินความพึงพอใจ ของผู้เรียนต่อการจัดการเรียน การสอนระดับมากที่สุด $\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.51